

Αρχική σελίδα>Προσφυγή στη δικαιοσύνη>Πού και πώς>Ποιας χώρας η νομοθεσία ισχύει;
Ποιας χώρας η νομοθεσία ισχύει;

Σουηδία

1 Πηγές δικαίου

1.1 Εθνικοί κανόνες

Πλέον, το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο διέπεται κατά βάση από τη νομοθεσία της ΕΕ. Οι σουηδικοί εθνικοί κανόνες στον τομέα αυτόν καθορίζονται από τον νόμο και τη νομολογία. Η νομοθεσία αποκτοποιεί κυρίως στην εκτέλεση των διεθνών συμβάσεων στις οποίες η Σουηδία είναι συμβαλλόμενο μέρος. Η βασική νομοθεσία στον τομέα αυτόν έχει ως εξής:

Γάμος και τέκνα

- Κεφάλαιο 3, άρθρα 4 και 6 του νόμου (1904:26 σ. 1) περί ορισμένων διεθνών έννομων σχέσεων όσον αφορά τον γάμο και την επιμέλεια (lagen om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap — IÄL)
- Άρθρα 9, 12 και 13 του διατάγματος (1931:429) περί ορισμένων διεθνών έννομων σχέσεων όσον αφορά τον γάμο, την υιοθεσία και την επιμέλεια (förordningen om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap — NÄF)
- Άρθρο 3 του νόμου (2018:1289) περί της υιοθεσίας σε διεθνείς υποθέσεις (lagen om adoption i internationella situationer)
- Άρθρα 2, 3 3a, 5, 5a, 6 και 6a του νόμου (1985:367) περί διεθνών ζητημάτων πατρότητας (lagen om internationella faderskapsfrågor — IFL)
- Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1103 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2016, για τη θέσπιση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα της διεθνούς δικαιοδοσίας, του εφαρμοστέου δικαίου και της αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων σε ζητήματα περιουσιακών σχέσεων των συζύγων
- Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1104 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2016, για τη θέσπιση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα της διεθνούς δικαιοδοσίας, του εφαρμοστέου δικαίου και της αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων σε ζητήματα περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων
- Νόμος (2019:234) για τις περιουσιακές σχέσεις μεταξύ των συζύγων ή των συμβιώντων σε διεθνείς υποθέσεις (lagen om makars och sambors förmögenhetsförhållanden i internationella situationer)
- Άρθρο 1 του νόμου (2012:318) σχετικά με τη σύμβαση της Χάγης του 1996 (lagen om 1996 års Haagkonvention) και άρθρα 15-22 της σύμβασης για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση, την εκτέλεση και τη συνεργασία ως προς τη γονική ευθύνη και τα μέτρα προστασίας των παιδιών, η οποία συνήφθη στη Χάγη στις 19 Οκτωβρίου 1996 (στο εξής: σύμβαση της Χάγης του 1996)
- Άρθρο 15 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 4/2009 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής (στο εξής: κανονισμός για τις υποχρεώσεις διατροφής), και πρωτόκολλο της Χάγης του 2007 για το εφαρμοστέο δίκαιο στις υποχρεώσεις διατροφής

Κληρονομική διαδοχή

- Άρθρα 20-38 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 650/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων, την αποδοχή και εκτέλεση δημόσιων εγγράφων στον τομέα της κληρονομικής διαδοχής και την καθιέρωση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου

Συμβάσεις και αγορές

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (στο εξής: κανονισμός Ρώμη Ι)
- Άρθρα 79-87 του νόμου περί συναλλαγματικών (växellagen) (1932:130)
- Άρθρα 58-65 του νόμου περί επιταγών (checklagen) (1932:131)
- Νόμος (1964:528) περί του εφαρμοστέου δικαίου στην πώληση εμπορευμάτων (lagen om tillämplig lag beträffande köp av lösa saker — IKL)
- Άρθρα 25a, 31a και 42a του νόμου (1976:580) περί συμμετοχής των εργαζομένων στη διαχείριση των επιχειρήσεων (lagen om medbestämmande i arbetslivet — MBL)
- Νόμος (1993:645) περί του εφαρμοστέου δικαίου σε ορισμένες συμβάσεις ασφάλισης (lagen om tillämplig lag för vissa försäkringsavtal)
- Κεφάλαιο 13 άρθρο 4 και κεφάλαιο 14 άρθρο 2 του ναυτιλιακού κώδικα (sjölagen) (1994:1009)
- Άρθρο 14 του νόμου περί συμβάσεων καταναλωτών (1994:1512) (lagen om avtalsvillkor i konsumentförhållanden)
- Κεφάλαιο 1 άρθρο 4 του νόμου (2011:914) περί προστασίας των καταναλωτών στις συμβάσεις που αφορούν χρονομεριστικές μισθώσεις κατοικιών ή μακροπρόθεσμα προϊόντα διακοπών (lagen om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt)
- Κεφάλαιο 3 άρθρο 14 του νόμου (2005:59) περί των εξ αποστάσεως συμβάσεων και των πωλήσεων εκτός εμπορικού καταστήματος (lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler)
- Άρθρο 48 του νόμου περί πωλήσεων στους καταναλωτές (konsumentköplagen) (1990:932)

Αστική ευθύνη για ζημιές

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 864/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 2007, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις εξωσυμβατικές ενοχές (στο εξής: κανονισμός Ρώμη ΙΙ)
- Άρθρα 8, 14 και 38 του νόμου περί βλαβών από τροχαία ατυχήματα (trafikskadelagen) (1975:1410)
- Άρθρο 1 του νόμου (1972:114) περί της σύμβασης της 9ης Φεβρουαρίου 1972 μεταξύ της Σουηδίας και της Νορβηγίας σχετικά με τη βοσκή τάρανδων (lagen med anledning av konventionen den 9 februari 1972 mellan Sverige och Norge om renbetning)
- Άρθρο 1 του νόμου (1974:268) περί της σύμβασης της 19ης Φεβρουαρίου 1974 μεταξύ της Δανίας, της Φινλανδίας, της Νορβηγίας και της Σουηδίας για την προστασία του περιβάλλοντος (lagen med anledning av miljöskyddskonventionen den 19 februari 1974 mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige)

Δίκαιο αφερεγγυότητας

- Κανονισμός (ΕΕ) 2015/848 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας (στο εξής: κανονισμός για τις διαδικασίες αφερεγγυότητας του 2015)
- Άρθρα 1, 3 και 5-8 του νόμου (1934:67) περί θέσπισης κανόνων για τις πτωχεύσεις που περιλαμβάνουν περιουσιακά στοιχεία στη Δανία, τη Φινλανδία, την Ισλανδία ή τη Νορβηγία (lag med bestämmelser om konkurs, som omfattar egendom i Danmark, Finland, Island eller Norge)

- Άρθρα 1, 4-9 και 13 του νόμου (1934:68) για τις συνέπειες των πτωχεύσεων που κηρύσσονται στη Δανία, τη Φινλανδία, την Ισλανδία ή τη Νορβηγία (lag om verkan av konkurs, som inträffat i Danmark, Finland, Island eller Norge)
- Άρθρα 1, 3-8 και 12 του νόμου (1981:6) για τις πτωχεύσεις που περιλαμβάνουν περιουσιακά στοιχεία σε άλλη Βόρεια Χώρα (lag om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land)
- Άρθρα 1, 4-9, 13 και 14 του νόμου (1981:7) για τις συνέπειες των πτωχεύσεων που κηρύσσονται σε άλλη Βόρεια Χώρα (lag om verkan av konkurs som inträffat i annat nordiskt land)

1.2 Πολυμερείς διεθνείς συμβάσεις

Η Σουηδία είναι συμβαλλόμενο μέρος των ακόλουθων πολυμερών διεθνών συμβάσεων οι οποίες θεσπίζουν κανόνες περί του εφαρμοστέου δικαίου. Δεδομένου ότι η Σουηδία ακολουθεί διίστικη προσέγγιση όσον αφορά τις διεθνείς συνθήκες, οι εν λόγω πολυμερείς συμβάσεις έχουν επίσης μεταφερθεί στο σουηδικό εθνικό δίκαιο (βλ. ανωτέρω).

Κοινωνία των Εθνών

- Σύμβαση του 1930 περί κανονισμού συγκρούσεων τινών νόμων επί συναλλαγματικών και γραμματίων εις διαταγήν
- Σύμβαση του 1931 περί κανονισμού συγκρούσεων τινών νόμων επί των επιταγών

Διάσκεψη της Χάγης για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο

- Σύμβαση του 1955 για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβάσεις διεθνούς πώλησης εμπορευμάτων
- Σύμβαση του 1961 για τις συγκρούσεις νόμων που αφορούν τον τύπο διατάξεων διαθήκης
- Σύμβαση του 1996 για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση, την εκτέλεση και τη συνεργασία ως προς τη γονική ευθύνη και τα μέτρα προστασίας των παιδιών
- Πρωτόκολλο της Χάγης του 2007 σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο στις υποχρεώσεις διατροφής

Ευρωπαϊκή Ένωση

- Σύμβαση του 1980 για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (ο κανονισμός Ρώμη Ι έχει αντικαταστήσει τη εν λόγω σύμβαση για τις συμβάσεις που συνάφθηκαν από τις 17 Δεκεμβρίου 2009 και μετά)

Συμβάσεις Βόρειων Χωρών

- Σύμβαση του 1931 μεταξύ της Δανίας, της Φινλανδίας, της Ισλανδίας, της Νορβηγίας και της Σουηδίας περί καθορισμού διατάξεων ιδιωτικού διεθνούς δικαίου σχετικά με τον γάμο, την υιοθεσία και την επιμέλεια (όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τροποποιητική σύμβαση του 2006)
- Σύμβαση του 1933 μεταξύ της Σουηδίας, της Δανίας, της Φινλανδίας, της Ισλανδίας και της Νορβηγίας περί αφερεγγυότητας (στο εξής: σύμβαση των Βόρειων Χωρών περί αφερεγγυότητας)
- Σύμβαση του 1934 μεταξύ της Δανίας, της Φινλανδίας, της Ισλανδίας, της Νορβηγίας και της Σουηδίας περί της κληρονομικής διαδοχής, των διαθηκών και της διοίκησης κληρονομιών (όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τροποποιητική σύμβαση του 2012)
- Σύμβαση του 1974 για την προστασία του περιβάλλοντος μεταξύ της Δανίας, της Φινλανδίας, της Νορβηγίας και της Σουηδίας.

1.3 Κύριες διμερείς συμβάσεις

Σύμβαση του 1972 μεταξύ της Σουηδίας και της Νορβηγίας σχετικά με τη βοσκή τaráνδων (1972 års konvention mellan Sverige och Norge om renbetning).

2 Εφαρμογή των κανονων που διεπουν τη συγκρουση των νομων

2.1 Υποχρέωση του δικαστή να εφαρμόζει τους κανόνες σχετικά με τη σύγκρουση νόμων αυτεπαγγέλτως

Γενικά, όταν μια διαφορά έχει διεθνείς προεκτάσεις, το δικαστήριο πρέπει να εξετάσει αυτεπαγγέλτως το ζήτημα του εφαρμοστέου δικαίου. Πολλοί κανόνες του σουηδικού ιδιωτικού διεθνούς δικαίου ορίζουν ότι το δικαίωμα των συμβαλλόμενων μερών να επιλέξουν το δίκαιο που θα διέπει τη σύμβαση πρέπει να γίνεται σεβαστό. Επιπλέον, ως προς τις διαφορές για τις οποίες ισχύει η αρχή της διάθεσης, τα μέρη έχουν τη δυνατότητα να συμφωνήσουν επί του εφαρμοστέου δικαίου κατά τον χρόνο της εκδίκασης της διαφοράς από το δικαστήριο. Όταν υπόθεση αφορά έννομη σχέση για την οποία επιτρέπεται η συνδιαλλαγή βάσει του σουηδικού εθνικού δικαίου, το δικαστήριο θα πρέπει να εκδώσει ομόφωνη δήλωση υπαγωγής στο σουηδικό δίκαιο, υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει σύνδεση με τη Σουηδία [βλ. Nytt juridiskt arkiv (NJA) 2017, σ. 168].

2.2 Παραπομπή

Κατά γενικό κανόνα, το σουηδικό ιδιωτικό διεθνές δίκαιο δεν δέχεται την παραπομπή. Εντούτοις, προβλέπεται εξαίρεση στο άρθρο 79 παράγραφος 2 του νόμου περί συναλλαγματικών και στο άρθρο 58 παράγραφος 2 του νόμου περί επιταγών, όσον αφορά την ικανότητα ξένων υπηκόων να μετέχουν σε συναλλαγή με αντικείμενο συναλλαγματικές ή επιταγές. Ο λόγος είναι ότι αυτές οι διατάξεις στηρίζονται σε διεθνείς συμβάσεις. Άλλη εξαίρεση προβλέπεται στο άρθρο 9 παράγραφος 2 του νόμου (1981:7) για τις συνέπειες των πτωχεύσεων που κηρύσσονται σε άλλη Βόρεια Χώρα. Τέλος, σε σχέση με το τυπικό κύρος γάμου, η παραπομπή γίνεται δεκτή στο άρθρο 7 παράγραφος 1 του κεφαλαίου 1 του νόμου (1904:26, σ. 1) περί ορισμένων διεθνών έννομων σχέσεων όσον αφορά τον γάμο και την επιμέλεια.

2.3 Μεταβολή του συνδυετικού στοιχείου

Δεν υπάρχουν γενικοί κανόνες που να ρυθμίζουν τα αποτελέσματα της μεταβολής του συνδυετικού στοιχείου. Για παράδειγμα, οι κανονισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων και των καταχωρισμένων συντρόφων βασίζονται στην αρχή του αμετάβλητου του εφαρμοστέου δικαίου. Αυτό σημαίνει ότι το εφαρμοστέο δίκαιο που καθορίζεται βάσει του συνδυετικού στοιχείου που υπήρχε κατά τον χρόνο τέλεσης του γάμου ή καταχώρισης της σχέσης θα μεταβληθεί μόνο κατ' εξαίρεση και κατόπιν αίτησης, υπό ορισμένους όρους που προβλέπονται στον σχετικό κανονισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αντιθέτως, στις υποθέσεις που αφορούν αποκλειστικά τις Βόρειες Χώρες, στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων εφαρμόζεται η αρχή της μεταβλητότητας του εφαρμοστέου δικαίου. Αυτό σημαίνει ότι, αν οι σύζυγοι δεν έχουν συνάψει συμφωνία επιλογής του εφαρμοστέου δικαίου και αν στη συνέχεια και οι δύο έχουν εγκατασταθεί σε άλλη Βόρεια Χώρα και έχουν διαμείνει εκεί για τουλάχιστον δύο έτη, εφαρμοστέο θα είναι το δίκαιο της χώρας αυτής. Αν, ωστόσο, και οι δύο σύζυγοι είχαν τη συνήθη διαμονή τους στην εν λόγω χώρα προηγουμένως κατά τη διάρκεια του γάμου τους ή αν οι σύζυγοι είναι υπήκοοι της εν λόγω χώρας, το δίκαιο της χώρας αυτής θα είναι εφαρμοστέο από τη στιγμή που απέκτησαν τη συνήθη διαμονή τους εκεί. Ανάλογη αρχή ισχύει και για τη συμβίωση [βλ. κεφάλαιο 3 άρθρο 9 και κεφάλαιο 5 άρθρο 6 του νόμου (2019:234) για τις περιουσιακές σχέσεις μεταξύ των συζύγων ή των συμβιούντων σε διεθνείς υποθέσεις].

2.4 Εξαιρέσεις από την κανονική εφαρμογή των κανόνων σχετικά με τη σύγκρουση νόμων

Κατά γενική αρχή του σουηδικού ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, διάταξη αλλοδαπού δικαίου δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση που η εφαρμογή της θα οδηγούσε σε αποτελέσματα προδήλως ασυμβίβαστα με τις θεμελιώδεις αρχές της σουηδικής έννομης τάξης. Διατάξεις προς την κατεύθυνση αυτή υπάρχουν σε πολλά νομοθετήματα που ρυθμίζουν ζητήματα ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, χωρίς ωστόσο από αυτό να συνάγεται ότι η επιφύλαξη της δημόσιας τάξης απαιτεί την ύπαρξη νομοθετικής βάσης. Έχουν εκδοθεί ελάχιστες αποφάσεις οι οποίες αποφαίνονται ότι το αλλοδαπό δίκαιο δεν μπορεί να εφαρμοστεί για λόγους δημόσιας τάξης.

Ο καθορισμός των κανόνων του σουηδικού δικαίου οι οποίοι είναι δεσμευτικοί σε διεθνές επίπεδο αποτελεί ζήτημα που συνήθως κρίνεται από τα δικαστήρια.

2.5 Απόδειξη αλλοδαπού δικαίου

Αν το δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει να εφαρμοστεί αλλοδαπό δίκαιο αλλά δεν γνωρίζει τους κανόνες ουσιαστικού δικαίου του αλλοδαπού δικαιοκώ συστήματος, μπορεί να ακολουθήσει δύο προσεγγίσεις. Μπορεί είτε να διεξαγάγει έρευνα το ίδιο είτε να ζητήσει από έναν από τους διαδίκους να υποβάλει τις αναγκαίες πληροφορίες. Η επιλογή θα είναι ζήτημα σκοπιμότητας. Αν το δικαστήριο αποφασίσει να ερευνήσει το ζήτημα το ίδιο, μπορεί να ζητήσει τη βοήθεια του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Γενικά, το δικαστήριο αναλαμβάνει πιο ενεργό ρόλο στις διαφορές στις οποίες δεν ισχύει η αρχή της διάθεσης, ενώ στις διαφορές στις οποίες οι διάδικοι είναι ελεύθεροι να προβούν σε μεταξύ τους διακανονισμό, το δικαστήριο μπορεί να αναθέσει στους διαδίκους τη διεξαγωγή μεγαλύτερου μέρους της έρευνας.

3 Κανόνες συγκρούσης νομων

3.1 Συμβατικές ενοχές και δικαιοπραξίες

Η Σουηδία είναι συμβαλλόμενο μέρος στη σύμβαση της Ρώμης του 1980 για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές. Σε κάποιους τομείς εφαρμόζονται άλλοι κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου. Ο κανονισμός Ρώμη Ι αντικατέστησε τη σύμβαση όσον αφορά τις συμβάσεις που έχουν συναφθεί από τις 17 Δεκεμβρίου 2009 και μετά.

Οι συμβάσεις με αντικείμενο την **πώληση εμπορευμάτων** διέπονται από το νόμο (1964:528) περί του εφαρμοστέου δικαίου στην πώληση εμπορευμάτων, ο οποίος μεταφέρει στο εσωτερικό δίκαιο τη σύμβαση της Χάγης του 1955 για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβάσεις διεθνούς πώλησης εμπορευμάτων. Ο νόμος αυτός υπερισχύει των διατάξεων του κανονισμού Ρώμη Ι. Εντούτοις, δεν καλύπτει τις συμβάσεις που συνάπτονται με καταναλωτές. Το άρθρο 3 προβλέπει ότι ο αγοραστής και ο πωλητής μπορούν να ορίσουν το εφαρμοστέο δίκαιο με συμφωνία. Το άρθρο 4 ορίζει ότι, αν τα μέρη δεν έχουν επιλέξει το εφαρμοστέο δίκαιο, εφαρμοστέο είναι το δίκαιο του κράτους της συνήθους διαμονής του πωλητή. Εξαιρέσεις σε αυτόν τον κανόνα αποτελούν οι περιπτώσεις στις οποίες ο πωλητής έλαβε την παραγγελία στη χώρα συνήθους διαμονής του αγοραστή, καθώς οι αγορές σε χρηματιστηριακή αγορά ή σε πλειστηριασμό. Για ορισμένες **καταναλωτικές συμβάσεις** προβλέπεται άλλη εξαίρεση από τους κανόνες του κανονισμού Ρώμη Ι. Στο άρθρο 48 του νόμου περί πωλήσεων στους καταναλωτές (1990:932), στο άρθρο 14 του νόμου περί συμβάσεων καταναλωτών (1994:1512), στο κεφάλαιο 1 άρθρο 4 του νόμου (2011:914) περί προστασίας των καταναλωτών στις συμβάσεις που αφορούν χρονομεριστικές μισθώσεις κατοικιών ή μακροπρόθεσμα προϊόντα διακοπών, και στο κεφάλαιο 3 άρθρο 14 του νόμου (2005:59) περί των εξ αποστάσεως συμβάσεων και των πωλήσεων εκτός εμπορικού καταστήματος προβλέπονται ειδικοί κανόνες που αποσκοπούν στην προστασία των καταναλωτών από ρήτρες επιλογής του εφαρμοστέου δικαίου. Οι εν λόγω κανόνες ορίζουν ότι, υπό ορισμένες περιστάσεις, πρέπει να εφαρμόζεται το δίκαιο χώρας του ΕΟΧ αν παρέχει καλύτερη προστασία για τους καταναλωτές.

Υπάρχουν ειδικοί κανόνες για τις **συναλλαγματικές και τις επιταγές** στα άρθρα 79-87 του νόμου περί συναλλαγματικών (1932:130) και στα άρθρα 58-65 του νόμου περί επιταγών (1932:131). Σητρίζονται στη σύμβαση της Γενεύης του 1930 περί κανονισμού συγκρούσεων πινών νόμων επί των επιταγών και γραμματίων εις διαταγήν και στη σύμβαση της Γενεύης του 1931 περί κανονισμού συγκρούσεων πινών νόμων επί των επιταγών.

Ορισμένες συμβάσεις **ασφάλισης κατά ζημιών** διέπονται από τον νόμο (1993:645) περί του εφαρμοστέου δικαίου σε ορισμένες συμβάσεις ασφάλισης.

3.2 Εξωσυμβατικές ενοχές

Το ζήτημα του εφαρμοστέου δικαίου στις εξωσυμβατικές ενοχές διέπεται από τον κανονισμό Ρώμη ΙΙ.

3.3 Προσωπική κατάσταση, ζητήματα που συνδέονται με την οικογενειακή κατάσταση (επώνυμο, κατοικία, ικανότητα)

Στο σουηδικό ιδιωτικό διεθνές δίκαιο το αποφασιστικό συνδετικό στοιχείο για τον καθορισμό του δικαίου που διέπει την προσωπική κατάσταση ήταν κατά παράδοση η ιθαγένεια. Ωστόσο, υπάρχουν πλέον τόσες πολλές υποθέσεις στις οποίες το κύριο συνδετικό στοιχείο είναι η συνήθης διαμονή και όχι η ιθαγένεια, ώστε είναι αμφίβολο αν μπορεί ακόμη να γίνεται λόγος για ενιαίο κύριο συνδετικό στοιχείο όσον αφορά την προσωπική κατάσταση. Στο σουηδικό ιδιωτικό διεθνές δίκαιο, η έννοια της «προσωπικής κατάστασης» νοείται ότι περιλαμβάνει κυρίως ζητήματα δικαιοπρακτικής ικανότητας και ονόματος. Σύμφωνα με το κεφάλαιο 1 άρθρο 1 του νόμου (1904:26, σ. 1) περί ορισμένων διεθνών έννομων σχέσεων όσον αφορά τον γάμο και την επιμέλεια, η **ικανότητα για σύναψη γάμου** ενώπιον σουηδικής αρχής διέπεται καταρχήν από το σουηδικό δίκαιο αν ένα από τα μέρη είναι Σουηδός υπήκοος ή έχει τη συνήθη διαμονή του στη Σουηδία. Παρόμοιοι κανόνες εφαρμόζονται, στο πλαίσιο των Βόρειων Χωρών, βάσει του άρθρου 1 του διατάγματος (1931:429) περί ορισμένων διεθνών έννομων σχέσεων όσον αφορά τον γάμο, την υιοθεσία και την επιμέλεια.

Ειδικοί κανόνες σχετικά με την **επιμέλεια και την κηδεμονία** προβλέπονται στα κεφάλαια 4 και 5 του νόμου (1904:26, σ. 1) περί ορισμένων διεθνών έννομων σχέσεων όσον αφορά τον γάμο και την επιμέλεια, και στα άρθρα 14-21α του διατάγματος (1931:429) περί ορισμένων διεθνών έννομων σχέσεων όσον αφορά τον γάμο, την υιοθεσία και την επιμέλεια.

Το ζήτημα του εφαρμοστέου δικαίου στην **ικανότητα σύναψης συμβάσεων** διέπεται εν μέρει από το άρθρο 13 του κανονισμού Ρώμη Ι. Η ικανότητα διενέργειας συναλλαγών με συναλλαγματικές ή επιταγές διέπεται από τους ειδικούς κανόνες του άρθρου 79 του νόμου περί συναλλαγματικών και του άρθρου 58 του νόμου περί επιταγών.

Υπάρχει ειδικός κανόνας σχετικά με την **ικανότητα προσώπου να ενάγει ή να ενάγεται** στο κεφάλαιο 11 άρθρο 3 του κώδικα πολιτικής δικονομίας (rättegångsbalken), ο οποίος ορίζει ότι αλλοδαπός ο οποίος στη χώρα του αδυνατεί να είναι διάδικος δύναται παρόλα αυτά να το πράξει στη Σουηδία αν έχει την ικανότητα αυτή σύμφωνα με το σουηδικό δίκαιο.

Το σουηδικό ιδιωτικό διεθνές δίκαιο θεωρεί ότι τα **ζητήματα ονόματος** υπάγονται στο δίκαιο της προσωπικής κατάστασης. Αυτό σημαίνει, για παράδειγμα, ότι το ζήτημα του αν ένας σύζυγος παίρνει το όνομα του άλλου συζύγου δεν υπάγεται στα προσωπικά έννομα αποτελέσματα του γάμου. Σύμφωνα με το άρθρο 31 του νόμου (2016:1013) περί προσωπικών ονομάτων (agen om personnamn), ο νόμος δεν εφαρμόζεται στους Σουηδούς υπηκόους οι οποίοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους στη Δανία, τη Νορβηγία ή τη Φινλανδία. Επομένως, εξ αντιδιαστολής μπορεί να συναχθεί ότι εφαρμόζεται στους Σουηδούς υπηκόους οι οποίοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους αλλού. Το άρθρο 32 ορίζει ότι ο νόμος εφαρμόζεται επίσης στους αλλοδαπούς οι οποίοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους στη Σουηδία.

3.4 Θεμελίωση νομικής σχέσης μεταξύ γονέα και τέκνου, συμπεριλαμβανομένης της υιοθεσίας

Το σουηδικό ουσιαστικό δίκαιο δεν κάνει διάκριση μεταξύ **τέκνων γεννημένων εντός και εκτός γάμου**, και το σουηδικό ιδιωτικό διεθνές δίκαιο δεν περιέχει ειδικούς κανόνες σύγκρουσης νόμων για τον καθορισμό του αν τέκνο πρέπει να θεωρείται γεννημένο εντός ή εκτός γάμου, ή του αν τέκνο γεννημένο εκτός γάμου μπορεί να νομιμοποιηθεί στη συνέχεια.

Όσον αφορά το εφαρμοστέο δίκαιο στη θεμελίωση της **πατρότητας**, υπάρχουν διάφοροι κανόνες για το τεκμήριο της πατρότητας και για τη θεμελίωση της πατρότητας από δικαστήριο. Το τεκμήριο της πατρότητας διέπεται από το άρθρο 2 του νόμου (1985:367) περί διεθνών ζητημάτων πατρότητας. Αυτό προβλέπει ότι ο σύζυγος ο οποίος ήταν ή είναι παντρεμένος με τη μητέρα τέκνου θεωρείται πατέρας του εν λόγω τέκνου αν αυτό προβλέπεται από το δίκαιο του κράτους στο οποίο το τέκνο απέκτησε τη συνήθη διαμονή του κατά τη γέννηση ή, όταν το εν λόγω δίκαιο δεν αναγνωρίζει κανέναν ως πατέρα, αν αυτό απορρέει από το δίκαιο του κράτους του οποίου το τέκνο έγινε υπήκοος κατά τη γέννηση. Εντούτοις, αν το κράτος της συνήθους διαμονής του τέκνου κατά τη γέννησή του ήταν η Σουηδία, το ζήτημα ρυθμίζεται πάντα σύμφωνα με το σουηδικό δίκαιο. Αν η πατρότητα πρέπει να θεμελιωθεί δικαστικά, το δικαστήριο εφαρμόζει κατά κανόνα το δίκαιο του κράτους στο οποίο το τέκνο είχε τη συνήθη διαμονή του κατά την ημερομηνία έκδοσης της πρωτόδικης απόφασης. Σύμφωνα με το άρθρο 3 του νόμου (2018:1289) περί της **υιοθεσίας** σε διεθνείς υποθέσεις, σουηδικό δικαστήριο το οποίο εξετάζει αίτηση υιοθεσίας οφείλει να εφαρμόσει το σουηδικό δίκαιο.

Αλλοδαπή απόφαση υιοθεσίας που ισχύει στη Σουηδία παράγει τα ίδια έννομα αποτέλεσμα με σουηδική απόφαση υιοθεσίας.

Το ζήτημα του εφαρμοστέου δικαίου στη **διατροφή τέκνου** διέπεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007 σχετικά με το εφαρμοστέο δικαίο στις υποχρεώσεις διατροφής. Ο γενικός κανόνας είναι ότι οι υποχρεώσεις διατροφής διέπονται από το δικαίο του κράτους στο οποίο έχει τη συνήθη διαμονή του το τέκνο. Αν το τέκνο αδυνατεί να επιτύχει την καταβολή διατροφής από το μέρος που φέρει τη σχετική υποχρέωση σύμφωνα με το εν λόγω δικαίο, τότε εφαρμόζεται το δικαίο της χώρας στην οποία εδρεύει το δικαστήριο. Αν το τέκνο αδυνατεί να επιτύχει την καταβολή διατροφής από το μέρος που φέρει τη σχετική υποχρέωση σύμφωνα με το ένα ή το άλλο εξ αυτών των δικαίων και αμφότερα τα μέρη είναι πολίτες του ίδιου κράτους, εφαρμόζεται το δικαίο του εν λόγω κράτους.

3.5 Γάμος, ελεύθερη συμβίωση, συγκατοίκηση, άλλες σχέσεις συμβίωσης, διαζύγιο, δικαστικός χωρισμός, υποχρεώσεις διατροφής

Όσον αφορά την **ικανότητα για σύναψη γάμου**, βλ. σημείο 3.3 ανωτέρω. Ο γενικός κανόνας είναι ότι γάμος θεωρείται **έγκυρος ως προς τον τύπο** αν είναι έγκυρος στη χώρα τέλεσής του [βλ. κεφάλαιο 1 άρθρο 7 του νόμου (1904:26, σ. 1) περί ορισμένων διεθνών έννομων σχέσεων όσον αφορά τον γάμο και την επιμέλεια].

Τα έννομα αποτελέσματα του γάμου διακρίνονται σε δύο κύριες κατηγορίες, εκ των οποίων η μία αφορά το προσωπικό επίπεδο και η άλλη σχετίζεται με την περιουσία των συζύγων (βλ. σημείο 3.6 παρακάτω). Το κύριο έννομο αποτέλεσμα του γάμου στο προσωπικό επίπεδο είναι ότι οι σύζυγοι έχουν αμοιβαία υποχρέωση διατροφής. Στο σουηδικό ιδιωτικό διεθνές δικαίο, τα ζητήματα του δικαιώματος κληρονομικής διαδοχής των συζύγων, η απόκτηση του ονόματος του άλλου συζύγου ή το καθήκον διατροφής των τέκνων του άλλου συζύγου δεν θεωρούνται έννομα αποτελέσματα του γάμου και το εφαρμοστέο δικαίο καθορίζεται από τους κανόνες σύγκρουσης νόμων που διέπουν τα θέματα κληρονομικής διαδοχής, προσωπικού ονόματος κ.λπ.

Το ζήτημα του εφαρμοστέου δικαίου στη **διατροφή συζύγου** ρυθμίζεται από το πρωτόκολλο της Χάγης του 2007 σχετικά με το εφαρμοστέο δικαίο στις υποχρεώσεις διατροφής. Ο γενικός κανόνας είναι ότι οι υποχρεώσεις διατροφής διέπονται από το δικαίο του κράτους στο οποίο έχει τη συνήθη διαμονή του το μέρος που φέρει την υποχρέωση καταβολής διατροφής. Αν κάποιος από τους συζύγους αντιπαχθεί στην εφαρμογή του εν λόγω δικαίου και το δικαίο άλλου κράτους συνδέεται στενότερα με τον γάμο (ιδίως το δικαίο του κράτους στο οποίο οι σύζυγοι είχαν την τελευταία κοινή συνήθη διαμονή τους), τότε εφαρμόζεται το δικαίο του εν λόγω άλλου κράτους.

Στα θέματα **διαζυγίου**, το κεφάλαιο 3 άρθρο 4 παράγραφος 1 του νόμου (1904:26, σ. 1) περί ορισμένων διεθνών έννομων σχέσεων όσον αφορά τον γάμο και την επιμέλεια ορίζει ότι τα σουηδικά δικαστήρια οφείλουν να εφαρμόζουν το σουηδικό δικαίο. Το άρθρο 4 παράγραφος 2 προβλέπει εξαίρεση στην περίπτωση που αμφότεροι οι σύζυγοι είναι αλλοδαποί υπήκοοι και κανένας από αυτούς δεν είχε τη συνήθη διαμονή του στη Σουηδία επί τουλάχιστον ένα έτος.

Το σουηδικό ουσιαστικό δικαίο δεν γνωρίζει τους νομικούς θεσμούς του **δικαστικού χωρισμού** ή της **ακύρωσης του γάμου**. Οι κανόνες που διέπουν την κατανομή της περιουσίας κατόπιν δικαστικού χωρισμού περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο 2 άρθρο 6 και στο κεφάλαιο 3 άρθρο 13 του νόμου (2019:234) για τις περιουσιακές σχέσεις μεταξύ των συζύγων ή των συμβιούντων σε διεθνείς υποθέσεις.

3.6 Περιουσιακές σχέσεις των συζύγων

Τα ζητήματα που αφορούν το εφαρμοστέο δικαίο στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων διέπονται από το κεφάλαιο III του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1103 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2016, για τη θέσπιση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα της διεθνούς δικαιοδοσίας, του εφαρμοστέου δικαίου και της αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων σε ζητήματα περιουσιακών σχέσεων των συζύγων. Παρόμοιοι κανόνες προβλέπονται και για τους καταχωρισμένους συντρόφους στο κεφάλαιο III του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1104 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2016, για τη θέσπιση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα της διεθνούς δικαιοδοσίας, του εφαρμοστέου δικαίου και της αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων σε ζητήματα περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων. Το κεφάλαιο 2 του νόμου (2019:234) για τις περιουσιακές σχέσεις μεταξύ των συζύγων ή των συμβιούντων σε διεθνείς υποθέσεις προβλέπει διατάξεις που συμπληρώνουν τους κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλ., μεταξύ άλλων, τα άρθρα 4 και 5 του κεφαλαίου 2). Στο πλαίσιο των Βόρειων Χωρών, υπάρχουν ειδικές διατάξεις για το εφαρμοστέο δικαίο στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων στο κεφάλαιο 3 του νόμου (2019:234) για τις περιουσιακές σχέσεις μεταξύ των συζύγων ή των συμβιούντων σε διεθνείς υποθέσεις (βλ., μεταξύ άλλων, τα άρθρα 8–11 του κεφαλαίου 3).

3.7 Διαθήκες και κληρονομική διαδοχή

Οι συγκρούσεις νόμων που αφορούν τις διαθήκες και την κληρονομική διαδοχή ρυθμίζονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 650/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δικαίο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων, την αποδοχή και εκτέλεση δημόσιων εγγράφων στον τομέα της κληρονομικής διαδοχής και την καθιέρωση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου. Οι κανόνες σύγκρουσης νόμων που προβλέπονται στον εν λόγω κανονισμό εφαρμόζονται ανεξάρτητα από το αν ο διεθνής σύνδεσμος είναι με κράτος μέλος ή με άλλο κράτος.

Για την εγκυρότητα διαθήκης ως προς τον τύπο, πάντως, προβλέπονται ειδικές διατάξεις στο κεφάλαιο 2 άρθρο 3 του νόμου (2015:417) περί κληρονομικής διαδοχής σε διεθνείς υποθέσεις (lagen om arv i internationella situationer), ο οποίος μεταφέρει στο εσωτερικό δικαίο τη σύμβαση της Χάγης του 1961 για τις συγκρούσεις νόμων που αφορούν τον τύπο διατάξεων διαθήκης. Διαθήκη θεωρείται έγκυρη ως προς τον τύπο αν ο τύπος της πληροί τις απαιτήσεις του δικαίου του κράτους στο οποίο ο διαθέτης συνέταξε τη διαθήκη ή του κράτους της συνήθους διαμονής του διαθέτη ή του κράτους της ιθαγένειας του διαθέτη, είτε κατά τη στιγμή της σύνταξης της διαθήκης είτε κατά τη στιγμή του θανάτου. Διαθήκη μέσω της οποίας μεταβιβάζεται ακίνητη περιουσία είναι έγκυρη ως προς τον τύπο αν ο τύπος της πληροί τις απαιτήσεις του δικαίου του κράτους στο οποίο βρίσκεται η ακίνητη περιουσία. Οι ίδιοι κανόνες ισχύουν για την ανάκληση διαθήκης. Η ανάκληση είναι επίσης έγκυρη αν πληροί τις απαιτήσεις ως προς τον τύπο οποιουδήποτε από τα δίκαια σύμφωνα με τις διατάξεις του οποίου η διαθήκη ήταν έγκυρη ως προς τον τύπο.

3.8 Ακίνητη περιουσία

Στο εμπράγματο δικαίο υπάρχουν γραπτοί κανόνες σύγκρουσης νόμων μόνο για ορισμένες περιπτώσεις, που αφορούν πλοία και αεροσκάφη, χρηματοπιστωτικά μέσα και παρανόμως απομακρυνθέντα πολιτιστικά αγαθά, καθώς και για ορισμένες καταστάσεις που διέπονται από τη σύμβαση των Βόρειων Χωρών περί αφερεγγυότητας και από τον κανονισμό για τις διαδικασίες αφερεγγυότητας.

Τα αποτελέσματα εμπράγματος δικαίου της αγοράς ή της επιβολής ενεχύρου ή υποθήκης σε κινητά ή ακίνητα περιουσιακά στοιχεία, για παράδειγμα, καθορίζονται σύμφωνα με το δικαίο της χώρας στην οποία βρίσκονται τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία κατά τη στιγμή της αγοράς ή της επιβολής του εμπράγματος βάρους. Το εν λόγω δικαίο καθορίζει τον χαρακτήρα των εμπράγματων δικαιωμάτων, την έναρξη και το τέλος των εμπράγματων δικαιωμάτων, ποιες είναι οι συναφείς τυπικές προϋποθέσεις και ποια δικαιώματα παρέχει το εμπράγματο δικαίωμα έναντι τρίτων.

Όσον αφορά τις εμπράγματα ασφάλειες που έχουν συσταθεί στο εξωτερικό, γίνεται δεκτό στη νομολογία ότι, αν κατά τη στιγμή που συστάθηκε η εμπράγματη ασφάλεια, ο πωλητής γνώριζε ότι το περιουσιακό στοιχείο επρόκειτο να μεταφερθεί στη Σουηδία (και ότι η εμπράγματη ασφάλεια δεν είναι έγκυρη στη Σουηδία), ο πωλητής όφειλε να λάβει ασφάλεια που να πληροί τις απαιτήσεις του σουηδικού δικαίου. Επιπλέον, εμπράγματη ασφάλεια που έχει συσταθεί στο εξωτερικό δεν παράγει αποτελέσματα αν παρέλθει ορισμένος χρόνος από τη μεταφορά του περιουσιακού στοιχείου στη Σουηδία. Στις περιπτώσεις αυτές, θεωρείται ότι ο αλλοδαπός πιστωτής διέθετε χρόνο είτε να λάβει νέα ασφάλεια είτε να εισπράξει την οφειλή.

3.9 Αφερεγγυότητα

Ο κανονισμός για τις διαδικασίες αφερεγγυότητας του 2015 θεσπίζει κανόνες που διέπουν το εφαρμοστέο δικαίο σε σχέση με τα άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εκτός της Δανίας).

Όσον αφορά τις Βόρειες Χώρες που δεν υπόκεινται στον κανονισμό για τις διαδικασίες αφερεγγυότητας του 2015, υπάρχουν χωριστοί κανόνες σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο, οι οποίοι βασίζονται στη σύμβαση των Βόρειων Χωρών περί αφερεγγυότητας του 1933 και οι οποίοι ενσωματώθηκαν στο σουηδικό δίκαιο με νομοθεσία που θεσπίστηκε το 1981 (ωστόσο, σε σχέση με την Ισλανδία εφαρμόζονται οι διατάξεις της προηγούμενης νομοθεσίας, η οποία χρονολογείται από το 1934). Ο γενικός κανόνας της σύμβασης των Βόρειων Χωρών περί αφερεγγυότητας είναι ότι διαδικασία αφερεγγυότητας σε συμβαλλόμενο κράτος (το κράτος στο οποίο διεξάγεται η διαδικασία αφερεγγυότητας) καταλαμβάνει τα περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν στον οφειλέτη τα οποία βρίσκονται σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος. Ζητήματα όπως το δικαίωμα του οφειλέτη να διαχειρίζεται την περιουσία του και το ποια περιουσιακά στοιχεία πρέπει να συμπεριληφθούν στην πτωχευτική περιουσία διέπονται κατά κανόνα από το δίκαιο της χώρας στην οποία διεξάγεται η διαδικασία αφερεγγυότητας.

Πέραν των παραπάνω κανόνων, το μεγαλύτερο μέρος του σουηδικού διεθνούς πτωχευτικού δικαίου δεν καθορίζεται νομοθετικά. Η βασική αρχή είναι ότι εφαρμόζεται το δίκαιο της χώρας στην οποία διεξάγεται η διαδικασία αφερεγγυότητας (*lex fori concursus*). Αυτό σημαίνει, μεταξύ άλλων, ότι, σε σουηδική υπόθεση αφερεγγυότητας, το σουηδικό δίκαιο θα εφαρμοστεί τόσο ως προς την ίδια τη διαδικασία όσο και ως προς οποιαδήποτε άλλα ζητήματα του δικαίου της αφερεγγυότητας.

Τελευταία επικαιροποίηση: 26/04/2021

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.